

Sygn. akt XV C 1792/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku XV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agata Wojciszke

Protokolant: sekr.sąd. Justyna Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2013 r. na rozprawie w Gdańsku

sprawy z powództwa M. W.

przeciwko J. G.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego J. G. na rzecz powoda M. W. kwotę 92.579,38 zł (dziewięćdziesiąt dwa tysiące pięćset siedemdziesiąt dziewięć złotych, trzydzieści osiem groszy) z ustawowymi odsetkami od kwoty 69.774,90 zł od dnia 3 grudnia 2012 do dnia zapłaty i od kwoty 22.804,38 zł od dnia 2 lutego 2013 do dnia zapłaty,

II. oddała powództwo co do ustawowych odsetek od kwoty 69.774,90 zł za dzień 2 grudnia 2012 i od kwoty 22.804,38 zł za dzień 1 lutego 2013,

III. umarza postępowanie w pozostałym zakresie,

IV. zasądza od pozwanego J. G. na rzecz powoda M. W. kwotę 4.817 zł (cztery tysiące osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania,

V. odstępuje od obciążenia pozwanego J. G. kosztami wpisu, od uiszczenia którego powód był zwolniony.

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym w postępowaniu upominawczym w dniu 2 marca 2012 M. W. wniósł o nakazanie J. G. zapłaty kwoty 75.288,82 zł z ustawowymi odsetkami naliczanymi od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód wskazał, że dochodzona kwota stanowi skapitalizowane odsetki ustawowe naliczone od należności pieniężnej w wysokości 191.128,25 zł od dnia 20 lutego 2009 do dnia wniesienia pozwu. Należność w tej wysokości zasądzona została na jego rzecz od pozwanego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 28 lutego 2011 w sprawie I C 1497/08. Powód dochodził wówczas od pozwanego, pozwem z dnia 2 grudnia 2008, odszkodowania tytułu odpowiedzialności deliktowej w wysokości 200.000 zł, jednak w treści żądania pozwu nie zawarto żądania zasądzenia odsetek od wymienionej kwoty za opóźnienie w jej płatności; odpis pozwu został doręczony pozwanemu, pozwany nie zapłacił na rzecz powoda zasądzonej kwoty aż do dnia wniesienia pozwu w rozpoznawanej obecnie sprawie.

Odszkodowanie z tytułu odpowiedzialności deliktowej powinno być zapłacone, stosownie do przepisu art. 455 kc, niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego zapłaty na rzecz wierzyciela, to zaś należy wiązać z doręczeniem stronie pozwanej odpisu pozwu, chyba że strona powodowa wykaże istnienie wcześniejszego wezwania przesądowego.

Pozwany winien wobec tego zapłacić na rzecz powoda kwotę 191.128,25 zł w terminie 14 dni od doręczenia mu odpisu pozwu wniesionego w sprawie I C 1497/08, pozostaje jednak w opóźnieniu w jej płatności od dnia 20 lutego 2009.

W piśmie z dnia 10 sierpnia 2012 (k.152-154), uzupełnionym pismem z dnia 30 sierpnia 2012 (k.168), powód wniósł o udzielenie mu zabezpieczenia dochodzonego roszczenia poprzez obciążenie wskazanej nieruchomości pozwanego, dla której Sąd Rejonowy w Wejherowie prowadzi księgę wieczystą (...), hipoteką kaucyjną do wysokości dochodzonej w sprawie kwoty.

Postanowieniem z dnia 7 września 2012 (k.177-178) Sąd uwzględnił powyższy wniosek, postanowienie uprawomocniło się z dniem 3 października 2012.

Zarządzeniem z dnia 18 października 2012 (k. 220) sprawa została skierowana do rozpoznania w postępowaniu zwykłym.

W piśmie z dnia 10 grudnia 2012 (k.233) J. G. wniósł o zawieszenie postępowania do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie z jego pozwu przeciwegzekucyjnego prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Gdańsku pod sygnaturą XV C 1703/12, powołując się na odwołanie darowizny z dnia 23 grudnia 2009 i wniesiony w związku z tym pozew, jak również pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego z dnia 6 września 2012 i o ustalenie, że darowizna została odwołana.

Postanowieniem z dnia 1 lutego 2013 (k.266) wniosek o zawieszenie postępowania został oddalony.

W piśmie złożonym na rozprawie w dniu 1 lutego 2013 (k.261-262) powód rozszerzył żądanie pozwu, domagając się zasądzenia na jego rzecz również ustawowych odsetek od kwoty 191.128,25 zł za okres od dnia 3 marca 2012 do dnia 31 stycznia 2013, czyli kwoty 22.804,48 zł z ustawowymi odsetkami od daty doręczenia pozwanemu rozszerzonego powództwa do dnia zapłaty, łącznie kwoty 98.093,30 zł.

Żądanie pozwu zostało dodatkowo sprecyzowane pismem nadesłanym w dniu 5 lutego 2013 (k.272-273), w którym powód wskazał, że cofa pozew co do kwoty 5.513,92 zł, zrzekając się roszczenia w tym zakresie, wobec czego domaga się zasądzenia kwoty 92.579,38 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 69.774,90 zł od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty i od kwoty 22.804,48 zł od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty.

W piśmie złożonym dnia 21 czerwca 2013 (k.305) pozwany wniósł o zawieszenie postępowania do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie XV C 821/12. Wniosek został oddalony postanowieniem wydanym na rozprawie w tym samym dniu (k.309).

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Powód M. W. (noszący do roku 1995 nazwisko (...)) jest synem pozwanego J. G..

Sąd Okręgowy w Gdańsku, wyrokiem z dnia 28 lutego 2011, wydanym w sprawie I C 1497/08, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 191.128,25 zł oraz koszty postępowania; wyrok ten uprawomocnił się z chwilą oddalenia od niego apelacji przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 20 stycznia 2012, wydanym w sprawie I ACa 952/11. Powód dochodził w opisanym postępowaniu zasądzenia od pozwanego połowy wartości sprzedanego bez jego wiedzy i zgody, nierozliczonego, a darowanego mu uprzednio w połowie, pawilonu; odpis pozwu został doręczony pozwanemu w dniu 28 kwietnia 2009. Ani po doręczeniu pozwu, ani później, mimo uzyskania przez powoda tytułu wykonawczego, pozwany nie spełnił zasądzonych od niego świadczenia. Powód nie dochodził od pozwanego przed wytoczeniem powództwa w rozpoznawanej sprawie odsetek od żądanego, a następnie zasądzonych, odszkodowania.

/okoliczności bezsporne, potwierdzone:

- decyzją o zmianie nazwiska - k. 47,

- wyrokiem z 28 II 2011 z uzasadnieniem - k. 188 i 14-22 / 189-206,
- wyrokiem z 20 I 2012 z uzasadnieniem - k. 207 i 208-214,
- tytułem wykonawczym z 3 II 2012 - k. 11-13,
- pozwem z 28 XI 2008 z dowodem doręczenia - k. 181-185 i 186/

Prowadzona przez Sąd Okręgowy w Gdańsku, na skutek pozwu J. G. z dnia 6 września 2012, sprawa XV C 1703/12 obejmowała tytułarnie żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, choć pozwany J. G. powoływał się w niej również na odwołanie poczynionej na rzecz powoda darowizny, do którego miało dojść w piśmie z dnia 23 grudnia 2009; w dniu 5 kwietnia 2013 Sąd postanowił w wymienionej sprawie o odrzuceniu pozwu, taki sam przedmiot obejmowało bowiem postępowanie wszczęte wcześniej przed Sądem Okręgowym w Gdańsku i prowadzone pod sygnaturą XV C 821/12. Postępowanie w ostatniej z wymienionych spraw zostało zawieszono postanowieniem z dnia 11 października 2012 wobec niewskazania przez powoda okoliczności uzasadniających powództwo z art. 840 kpc przy jednoczesnym podtrzymywaniu żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku w sprawie I C 1497/08 i Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w sprawie I ACa 952/11.

/okoliczności bezsporne, potwierdzone:

- pozwem z 6 IX 2012 - k. 236-237 / 250-251,
- oświadczeniem o odwołaniu darowizny z 23 XII 2009 - k. 234,
- postanowieniem z 5 IV 2013 z uzasadnieniem - k. 301 i 302-303,
- postanowieniem z 11 X 2012 - k. 259-260 / 299-300/

Z udziałem bądź z inicjatywy stron toczyły się również inne postępowania, nie mające jednak bezpośredniego wpływu na zasadność żądania zapłaty odsetek od kwoty zasądzonej na rzecz powoda w opisaney sprawie I C 1497/08 Sądu Okręgowego w Gdańsku.

/okoliczności bezsporne, potwierdzone:

- pozwem o zasądzenie renty alimentacyjnej - k. 60,
- wyrokiem Sądu Rejonowego w Wejherowie w sprawie III RC 669/08 z uzasadnieniem - k. 138-151,
- zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa - k. 79-80,
- zawiadomieniem o przesłaniu aktu oskarżenia i aktem oskarżenia w sprawie posłużenia się podrobionym dokumentem - k. 74-77,
- wyrokiem Sądu Rejonowego w Sopocie w sprawie II K 117/09 - k. 97-108,
- wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk - Południe w Gdańsku w sprawie II K 888/10 z uzasadnieniem - k. 82-96,
- uzasadnieniem wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku w sprawie I C 274/08 - k. 109 116,
- wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk - Południe w Gdańsku w sprawie VIII K 14/07 - k. 117,
- wyrokiem Sądu Rejonowego w Sopocie w sprawie V K 279/08 z uzasadnieniem - k. 118-137,
- wyrokiem Sądu Rejonowego w Sopocie w sprawie I C 179/11 z uzasadnieniem - k. 277-285/

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone dokumenty, prawdziwość których nie była kwestionowana przez strony, nie budziła również wątpliwości Sądu, zgodnie z twierdzeniami powoda o braku zapłaty należności zasądzonej w sprawie I C 1497/08 Sądu Okręgowego w Gdańsku, popartymi twierdzeniami pozwanego, że zapłata ta jest, w jego ocenie, nienależna.

Tak poczynione ustalenia prowadziły do wniosku, że roszczenie powoda zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 481 kc jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (§ 1); jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy (§ 2).

Pozwany był dłużnikiem powoda z tytułu należności dochodzonej, a następnie zasądzonej w sprawie I C 1497/08 prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 28 lutego 2011. Powód słusznie wskazał, że skoro dochodził roszczenia z tytułu czynu niedozwolonego, termin jego spełnienia uzależniony był od wezwania do zapłaty, a za takie wezwanie może być uznany skierowany przeciwko pozwanemu pozew. Doręczenie odpisu pozwu w sprawie I C 1497/08 nastąpiło w dniu 28 kwietnia 2009 i pozwany winien - jak wskazał powód - zadośćuczynić jego żądaniu w terminie 14 dni. Z chwilą upływu tego terminu, z dniem 12 maja 2009, powód opóźnia się ze spełnieniem swojego świadczenia pieniężnego określonego przez Sąd na kwotę 191.128,25 zł. Powodowi należne są tym samym ustawowe odsetki od zasądzonej kwoty od dnia 13 maja 2009 do dnia wniesienia pozwu w rozpoznawanej sprawie, czyli do dnia 2 marca 2012 w prawidłowo obliczonej w piśmie nadesłanym dnia 5 lutego 2013 kwocie 69.774,90 zł oraz - w ramach rozszerzonego powództwa - od dnia 3 marca 2012 do dnia sporządzenia powyższego pisma - 31 stycznia 2013 - w kwocie 22.804,48 zł.

Stosownie do przepisu art. 482 § 1 kc od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy. Wobec braku zgody pozwanego na doliczenie zaległych odsetek do sumy dłużnej powód może dochodzić odsetek od skapitalizowanych odsetek w łącznej kwocie 92.579,38 zł najwcześniej od dnia wytoczenia powództwa o każdą z wymienionych uprzednio składowych tej sumy - czyli odpowiednio od dnia 2 marca 2012 i 1 lutego 2013; powód domagał się zasądzenia na jego rzecz odsetek od kwoty 69.774,90 zł od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty i od kwoty 22.804,48 zł również od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty. Odpis pozwu doręczony został pozwanemu w dniu 3 grudnia 2012 (k.230), odpis pisma z rozszerzeniem żądania pozwu - w dniu 1 lutego 2013 (k.309), co do zapłaty kwoty 22.804,48 zł pozwany pozostawał zatem w opóźnieniu od następnego dnia, 2 lutego 2013 (odpowiednio: 1.025 dni i 335 dni).

Ze względu na charakter roszczenia powoda nie można uznać, że wynik rozpoznawanej sprawy uzależniony był od rozstrzygnięcia sprawy XV C 821/12 Sądu Okręgowego w Gdańsku (sprawa XV C 1703/12 Sądu Okręgowego w Gdańsku została już prawomocnie zakończona). Niezależnie od tego, czy pozwany zdoła w kolejnym procesie wykazać skuteczność odwołania darowizny na rzecz powoda, czy też wykaże zaistnienie - po powstaniu tytułu egzekucyjnego - zdarzenia, wskutek którego jego zobowiązanie wygasłoby albo nie mogło być egzekwowane, odsetki się powodowi należą. Z tego względu Sąd nie znalazł podstaw do zawieszenia postępowania na mocy art. 177 § 1 pkt 1 kpc.

Mając powyższe na uwadze Sąd na mocy powołanych przepisów art. 481 § 1 i 2 oraz 482 § 1 kc zasądził na rzecz powoda dochodzone przez niego należności zasadniczo wraz z żądanymi odsetkami, o czym orzekł w punkcie pierwszym wyroku. W punkcie drugim wyroku, omyłkowo, ze względu na treść pisma powoda z k. 262, oddalone zostało żądanie zasądzenia odsetek za dni poprzedzające doręczenie pozwu i pisma z rozszerzeniem powództwa - 2 grudnia 2012 i 1 lutego 2013.

W pozostałym zakresie Sąd, wobec cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia, umorzył postępowanie na mocy art. 203 w zw. z 355 kpc, o czym orzekł w punkcie trzecim (przy czym umorzenie winno dotyczyć też należności, o których mowa w punkcie drugim wyroku).

Stosownie do wyrażonej w przepisie art. 98 kpc zasady odpowiedzialności za wynik procesu, stosując również przepis art. 102 kpc, Sąd rozstrzygnął o kosztach postępowania. Powód poniósł koszty celowego dochodzenia jego praw obejmujące część wpisu w wysokości 1.200 zł (k.37), wpis od wniosku o udzielenie zabezpieczenia (100 zł - k.155), wpis od rozszerzonego powództwa w kwocie 1.141 zł (k.265) oraz koszty zastępstwa procesowego (w wysokości 3.617 zł wynikającej z przepisu § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu oraz przepisu art. 6 ust. 1 pkt 4 i cz. IV załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 o opłacie skarbowej), zgodnie z przepisem art. 98 kpc powód winien uzyskać od pozwanego ich zwrot. Stosownie jednak do przepisu art. 102 kpc w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Zwrot na rzecz powoda wszystkich wymienionych kwot (łącznie 5.941 zł) oraz konieczność uzupełnienia należnego wpisu, od uiszczenia którego ponad kwotę 1.200 zł powód był zwolniony, a który wyniósł ostatecznie, po rozszerzeniu powództwa, 4.629 zł (o brakującą kwotę 2.288 zł), stanowiłyby dla pozwanego nadmierne obciążenie.

Pozwany obciążony jest obowiązkiem zapłaty znacznej kwoty wynikającej z wyroku w sprawie I C 1497/08, jak również należnością zasądzoną w rozpoznawanej sprawie, jest przy tym osobą starszą i schorowaną. W tej sytuacji zasady słuszności przemawiają, w ocenie Sądu, za tym, by zasądzane od pozwanego na rzecz powoda koszty ograniczyć do kwoty 4.817 zł, w pozostałym zaś zakresie odstąpić od obciążenia powoda kosztami postępowania. Na mocy powołanych przepisów Sąd orzekł zatem jak w punkcie czwartym i piątym wyroku.